

Memorandum

Datum : 2 februari 2012
Aan : Commissie MME
Van : Gedeputeerde De Vries Tel.: 2529
Onderwerp : Beantwoording vragen behandeling Provinciale milieuverordening
(Cie MME, 9 januari j.l.)

Tijdens de behandeling van de herziening van de Provinciale milieuverordening Utrecht in de Cie MME van 9 januari j.l. heb ik toegezegd om schriftelijk te antwoorden op een aantal concrete vragen.

De vragen over het voorontwerp waren algemeen van aard of hadden specifiek betrekking op stiltegebieden of bescherming van waterwinningen voor drinkwater. De vragen zijn hieronder in het **vet** weergegeven met mijn reactie daaronder.

Verder zal het college uw opmerkingen uit de vergadering meenemen en bezien hoe deze verwerkt zullen worden in het ontwerp. Dit ontwerp wordt voor inspraak ter visie gelegd en in september wordt waarschijnlijk een definitief voorstel, inclusief de inspraaknota, ter besluitvorming aan u voorgelegd.

ALGEMEEN

1. Welke onderwerpen worden niet meer geregeld in onze verordening?

Aanvullende regels over bodemsanering, afvalstoffen en lozingen op oppervlaktewater worden niet meer opgenomen in de PMV, omdat (nieuwe) landelijke regelgeving momenteel voldoende is (zie vraag 2). Alleen de thema's stiltegebieden en bescherming van waterwinningen voor drinkwater zijn opgenomen. Eventueel kan na de herijking van het milieubeleid gekozen worden om ook voor andere thema's milieuregels op te stellen, voor zover landelijke wetgeving zich daar niet tegen verzet.

2. Waar is de stellingname op gebaseerd dat voor bodemsanering, afvalstoffen en lozingen op oppervlaktewater, provinciale regels overbodig zijn door landelijke regelgeving?

- Bodemsanering: De Wet bodembescherming (Wbb) biedt de mogelijkheid aan provinciale staten om nadere regels te stellen over de inhoud van het saneringsplan. Echter de regels in de nieuwe Wbb over de inhoud van het saneringsplan zijn in de uitvoeringspraktijk voor toezicht en handhaving voldoende. Aanvullende provinciale regels zijn daarom overbodig.
- Afvalstoffen: De wetgevende bevoegdheid voor (huishoudelijk) afval is in 2002 overgeheveld van de provincie naar de rijksoverheid. Gemeenten mogen nadere regels stellen. De provincie heeft geen taak meer.
- Lozingen op oppervlaktewater: Lozingen op het oppervlaktewater vallen sinds 2009 onder de Waterwet en vallen daarmee buiten de reikwijdte van de PMV.

3. Waarom staan in de PMV geen regels over stortplaatsen?

De Wet bodembescherming, de Afvalstoffenregeling in de Wet milieubeheer en het Besluit bodemkwaliteit zijn het wettelijk kader voor het aanbrengen van afdeklagen op voormalige stortplaatsen. De regels hierover in de Wet bodembescherming, de Wet milieubeheer en het Besluit bodemkwaliteit, alsmede de jurisprudentie van de Afdeling bestuursrechtspraak hierover

verschaffen reeds voldoende duidelijkheid. Aanvullende provinciale regelgeving ten aanzien van voormalige stortplaatsen is niet nodig.

4. Is het mogelijk om aan te geven hoeveel minder regels en procedures de nieuwe PMV bevat ten opzichte van de bestaande PMV en kan dit vertaald worden naar het aantal FTE's?

Een deel van de voorgestelde af te schaffen regels zijn in de uitvoeringspraktijk niet of nauwelijks relevant meer. Dit betekent dat het exact bepalen met hoeveel minder regels en procedures bedrijven en particulieren in de praktijk te maken krijgen nauwelijks mogelijk is. In zijn algemeenheid kan wel gesteld worden dat vermindering van het aantal regels en procedures vooral voor het onderdeel grondwaterbescherming merkbaar zijn. De meeste provinciale regels voor bijvoorbeeld bedrijven zijn geschrapt, omdat landelijke regelgeving voldoende is. Het verminderen van het aantal procedures is met name zichtbaar bij het afschaffen van de ontheffingsmogelijkheid bij grondwaterbescherming, waardoor alle activiteiten onder algemene regels vallen en er geen procedure meer gevolgd hoeft te worden, behoudens een melding. Voor stiltegebieden geldt dat de aanpassing en actualisatie van de regels leidt tot een beperkte vermindering van bestuurlijke en administratieve lasten. Straks bij het Statenvoorstel zullen de gevolgen voor de provinciale inzet (FTE's) inzichtelijk gemaakt worden.

STILTEGEBIEDEN

5. Wat zijn de gevolgen van het vervallen van het stiltegebied Lage Vuursche?

De omvang van de stille kern van het gebied Lage Vuursche is dermate klein geworden, dat een bovenlokale bescherming geen meerwaarde meer heeft. De stilte in het gebied is geen provinciaal belang meer. Het niet meer opnemen van het stiltegebied Lage Vuursche in de Provinciale Ruimtelijke Verordening (PRV) en de Provinciale Milieuverordening (PMV) betekent dat de provincie geen directe invloed meer heeft op de akoestische kwaliteit van een gebied. Er worden geen provinciale Wro-instrumenten meer ingezet.

De gemeente Baarn kan haar eigen instrumenten inzetten om de stilte te beschermen. De gemeente kan het gebied aanwijzen als "stil gebied" en heeft de mogelijkheid beleid vast te stellen, op basis waarvan activiteiten in "stille gebieden", zoals evenementen, moeten worden getoetst op de impact op een aangewezen stil gebied. De bestaande bescherming via bestemmingsplannen blijft intact. Daarnaast kan de gemeente een gebied in het betreffende bestemmingsplan de dubbelbestemming "stil gebied" geven en daar gebruiksvoorschriften aan koppelen, die de bescherming van de stilte moeten bewerkstelligen. Wanneer de gemeente daar behoefte aan heeft, zullen wij uiteraard onze deskundigheid en ervaring delen.

Het niet meer opnemen van het stiltegebied Lage Vuursche in de PMV en de PRV is het gevolg van de afname van de feitelijk stille kern van dit gebied van circa 230 ha (1993) tot circa 140 ha (2011). In de Memorie van Toelichting op de Wet geluidhinder, waarin de stiltegebieden waren opgenomen (later in Wet milieubeheer), is aangegeven dat een stiltegebied een oppervlakte moet hebben van enige vierkante kilometers of meer. In de Circulaire stiltegebieden worden gebieden met een oppervlakte kleiner dan 2 km² (200 ha) buiten beschouwing gelaten. Voor wat betreft het onderhavige stiltegebied: de omvang van het gebied wordt beïnvloed door 3 provinciale wegen (N 234, N 221, en N 415) en gemeentelijke wegen. Ook zijn binnen het gebied recreatie- en overige inrichtingen gelegen, die invloed hebben op de kwaliteit van het gebied.

6. Hoe wil de provincie ervoor zorgen dat gemeenten en belanghebbenden bekend zijn met de regels voor stilte?

Uit de evaluatie blijkt dat stiltegebieden en het stiltegebiedenbeleid vrij onbekend zijn bij belanghebbenden. Bekendheid met het doel en de aanwezigheid van een stiltegebied is essentieel voor de handhaving. Ook om de bekendheid te vergroten, zijn bij de totstandkoming van de uitvoeringsnotitie de terreinbeheerders en de gemeenten betrokken. De Notitie uitvoeringsbeleid stiltegebieden is toegezonden aan de gemeenten en andere partners, zoals terreinbeherende organisaties. Op onze website is actuele informatie beschikbaar. De bebording is in 2010 op orde gebracht en zal structureel worden gecontroleerd en onderhouden, zodat een ieder duidelijk is wanneer hij zich in een stiltegebied bevindt. In een enkel geval is het in het verleden voorgekomen dat een gemeente een vergunning of ontheffing verleende voor een evenement of activiteit, tevens vallend onder de verbodsbepalingen van de PMV voor stiltegebieden, zonder de aanvrager daar op te wijzen. Rondom de vaststelling van de Notitie uitvoeringsbeleid stiltegebieden, - zowel in het overleg vooraf daarover met gemeenten als bij de toezending van de vastgestelde notitie - hebben wij aan gemeenten aandacht hiervoor gevraagd. Wanneer wij een ontheffing van de verbodsbepalingen voor stiltegebieden verlenen, zenden wij een afschrift van de ontheffing naar de betreffende gemeente(n). Op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht gaat de ontheffing van de PMV niet op in de omgevingsvergunning en haakt deze daar ook niet bij aan. Wij maken aanvragers er op attent dat in voorkomende gevallen ook andere vergunningen of ontheffingen noodzakelijk zijn.

7. Zijn richtwaarden voldoende om de stilte kwaliteit te behouden?

Wij verwachten dat door de introductie van de richtwaarde de bescherming van de stille kernen in stiltegebieden wordt verbeterd. Invoering van een richtwaarde voor het geluidniveau vanwege inrichtingen en andere geluidbronnen in en nabij stiltegebieden verplicht overheden, met name gemeenten maar ook de provincie zelf, rekening te houden met het gevolg van een besluit op het geluidniveau in het stiltegebied. Van de richtwaarde kan alleen gemotiveerd worden afgeweken. Het instrument richtwaarde biedt geen garantie dat de stilte niet wordt aangetast, maar zorgt wel dat er alleen bij een zwaarwegend belang van het gewenste geluidniveau wordt afgeweken.

8. Hoe wordt de handhaving vormgegeven?

De feitelijke handhaving van het stille karakter van stiltegebieden zal vooral strafrechtelijk worden aangepakt. Het gaat in bijna alle gevallen om individuele illegale handelingen die tijdelijk en kortdurend van aard zijn, zoals illegale motorcross of jongeren met luide muziek.

Onze toezichthouders voeren geen structurele surveillances uit, omdat dit een zeer tijdrovende taak is terwijl zowel de pakkans als het risico (combinatie kans en effect) van overtreding niet groot is en het naleefgedrag redelijk goed. Bij gebiedsgerichte controles wordt het aspect stilte voor zover van toepassing meegenomen. Uiteraard wordt ook op meldingen van derden gereageerd. Wanneer ontheffing wordt verleend, wordt per geval gezien of controle noodzakelijk is. Jaarlijks worden een gering aantal (2011: 5) ontheffingen verleend en een vergelijkbaar aantal meldingen ingediend.

BOA's van andere organisaties die in het buitengebied actief zijn, zoals die van terreinbeherende organisaties, zijn over het algemeen meer in de betreffende gebieden aanwezig. De werkgevers van deze BOA's zijn vertegenwoordigd in het Groen Platform. Binnen het Groen Platform vragen wij hun aandacht voor de stiltegebieden, zodat zij het toezicht op de regels van de PMV kunnen meenemen in hun reguliere taakuitvoering. Een eventuele intensivering van de handhaving betekent dat er extra middelen beschikbaar gesteld moeten worden voor dit doel.

BESCHERMING VAN WATERWINNINGEN VOOR DRINKWATER

9. Heeft het “opschonen” van de verbodlijst concrete gevolgen voor bedrijven?

Het is een vestigingsverbod. Bedrijven op de verbodlijst mogen zich niet vestigen in grondwaterbeschermingsgebieden, omdat zij een te groot risico vormen voor de grondwaterkwaliteit nabij de waterwinningen. Door het actualiseren (opschonen) van de verbodlijst zullen meer bedrijven in aanmerking komen om onder voorwaarde zich te vestigen in het gebied. Voor bestaande bedrijven heeft het opschonen van de verbodlijst geen gevolgen. Ze mogen volgens het overgangsrecht gewoon blijven zitten. Wel moeten ze net als alle bedrijven voldoen aan eisen aan de PMV.

10. Kunnen bedrijven die nu tot de categorie van “vuile” bedrijven behoren wellicht aantonen dat zij alsnog gebruik maken van schone technieken om dan als schoon kunnen worden aangemerkt?

De verbodlijst van bedrijfscategorieën is absoluut. Wel is bij een aantal categorieën gekeken of voor risicovolle activiteiten voorzieningen wel of niet aanwezig zijn. Zo geldt er een verbod voor het schieten in de open lucht zonder gebruikmaking van kogelvangers. Als een kogelvanger wel aanwezig is, is de inrichting toegestaan.

11. In artikel 34 is in het overgangsrecht geregeld dat het bevoegd gezag (vaak gemeente) de omgevingsvergunning binnen 3 jaar aanpast aan de nieuwe PMV. Wat gebeurt er als de gemeente dit nalaat?

Provinciale Staten geven voor inrichtingen middels de PMV instructies aan het bevoegd gezag. De wetgever gaat ervan uit dat instructies door een hoger bevoegd gezag gewoon door een (lager) bevoegd gezag uitgevoerd worden. Als de instructies uit de PMV niet of onvoldoende door het bevoegd gezag worden uitgevoerd, zullen Gedeputeerde Staten het bevoegd gezag hierop aanspreken. Indien nodig kunnen GS generieke toezichtsinstrumenten (schorsing, vernietiging, taakverwaarlozing) inzetten.

12. In de Statenbrief staat dat de landelijke regelgeving vaak afdoende is. Wat betekent “vaak”?

Hiermee wordt bedoeld dat de provincie slechts in enkele gevallen aanvullende eisen hoeft op te leggen aan bedrijven, omdat het algemene beschermingsniveau, gebaseerd op de Nederlandse Richtlijn Bodembescherming (NRB), voldoende is. Deze gevallen zijn in bijlage 1 van de Statenbrief genoemd: een vestigingsverbod voor een aantal categorieën bedrijven en extra eisen aan de opslag van gevaarlijke stoffen en het gebruik daarvan.

13. De provincie stelt als (nieuwe) eis dat tanks voor gevaarlijke stoffen niet groter mogen zijn dan 5.000 liter. In bijlage 1 van de Statenbrief (maatschappelijke gevolgen) wordt gesteld dat de (extra) kosten voor bedrijven beperkt zullen zijn. Betreft dit ook ondergrondse tanks?

Ja, ook de financiële gevolgen voor ondergrondse tanks zullen beperkt zijn. Dit komt omdat de maatregel alleen betrekking heeft op ondergrondse tanks voor de opslag van gevaarlijke stoffen en deze tanks zijn en blijven in grondwaterbeschermingsgebieden op grond van de PMV verboden. Het vervangen van tanks is daarmee niet aan de orde. Overigens is op grond van overgangsrecht een uitzondering opgenomen voor ondergrondse tanks bij al gevestigde tankstations. Deze mogen blijven bestaan in verband met externe veiligheid. Deze dienen dubbelwandig te worden uitgevoerd met lekdetectie. Het vestigen van een nieuw tankstation in een grondwaterbeschermingsgebied is overigens verboden.

14. Uit de BRZO is bekend dat, als men gaat naar een samenstelling van gevaarlijke stoffen de drempelwaarde substantieel lager ligt. Is hierbij rekening gehouden bij de tabellen in bijlage 7?

Misschien is dit relevant voor de BRZO bedrijven omdat het over externe veiligheid gaat (bv. in relatie tot explosie- of brandgevaar). Voor de PMV is dit minder relevant. De tabellen in bijlage 7 zijn namelijk bedoeld om voor een inrichting te bepalen tot welke maximale hoeveelheid van een potentieel voor het grondwater schadelijke stof aanwezig mag zijn. Over de gevolgen van menging van gevaarlijke stoffen op de totale giftigheid is weinig bekend en vraagt veel maatwerk. Daarom is gekozen om aan te sluiten bij verpakkings- en etiketteringseisen voor gevaarlijke stoffen en daarbij een drempelwaarde te bepalen (vaak 0,5 m3). Dit bevordert de uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid van het artikel.

15. Het grondwater rond waterwinningen wordt beschermd. Wordt daarmee het overig deel van de provincie niet beschermd?

Buiten de beschermingsgebieden voor waterwinning geldt het landelijke beschermingsniveau. Voor bedrijven verwijst de landelijke wetgeving meestal naar de Nederlandse Richtlijn Bodembescherming (NRB). Voor activiteiten buiten inrichtingen gelden diverse landelijke wetten en AMvB's, waaronder de Wet bodembescherming.

16. Kan een kaart gepresenteerd worden waaruit de relatie tussen verontreinigde locaties en de waterwinningen blijkt?

Om deze relatie te laten zien hebben wij per waterwinning het aantal locaties weergegeven die momenteel onderzocht worden of ze mogelijk een negatieve invloed hebben op de waterkwaliteit voor de waterwinningen (**zie bijgevoegde kaart**). Dit zijn locaties, waar op basis van historisch landgebruik - zoals een oude fabriek - of uit eerder bodemonderzoek, mogelijk een bodemverontreiniging aanwezig is ("verdachte" locaties). Deze worden in het kader van de Kader Richtlijn Water (KRW) en het landelijk convenant "Bodemontwikkelingsbeleid en aanpak spoedlocaties (2009)" onderzocht door ons of derden.

In 2015 moet duidelijk zijn welke locaties daadwerkelijk een bedreiging vormen voor de waterwinningen. De verwachting is dat dit aantal uiteindelijk fors lager zal liggen dan het aantal locaties op de kaart (circa 300; gegevens uit 2010). Via rapportages over de voortgang van de KRW en/of het convenant houden wij u op de hoogte van de verdere voortgang.

